

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

4/2002.BJE.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának büntető jogegységi tanácsa a legfőbb ügyész indítványa alapján a 2002. évi december hónap 2. és 16. napjain tartott nem nyilvános ülésen meghozta, és 2002. december 16. napján kihirdette a következő

jogegységi határozatot:

A zsarolás bűncselekményének (Btk.323.§ /1/bek.) nem teljes (befejezetlen) a kísérlete mindaddig, amíg az erőszakos vagy fenyegető elkövetési magatartás miatt a passzív alany (a sértett) nem kényszerül a tettes akarata szerint valaminek a tevésére, nem tevésére, vagy az eltűrésére.

A zsarolás befejezetlen kísérletétől való önkéntes elállásnak (Btk. 17.§ /3/bek. első ford.) nem feltétele, hogy a tettes a (bűncselekmény megkezdésének tudatában levő) sértett tudomására hozza: a bűncselekmény véghezviteléről végleg lemond;

ennek a büntethetőséget megszüntető oknak a megállapításához elegendő, ha a ráutaló körülményekből egyértelműen az következik, hogy az elkövető döntően belső elhatározásból hagy fel a külső körülmények által nem akadályozott elkövetési magatartás folytatásával, s lép vissza a bűncselekmény befejezésétől.

I n d o k o l á s

A legfőbb ügyész a Bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 29.§-a (1) bekezdése a/ pontjának első fordulatra hivatkozva elvi kérdésben jogegységi eljárás lefolytatását és jogegységi határozat meghozatalát indítványozta. A joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességét a Legfelsőbb Bíróságnak egy felülvizsgálati ügyben hozott határozatával kapcsolatban vetette fel. Indítványa szerint a Legfelsőbb Bíróság az adott ügyben a kísérlettel visszalépést tévesen megállapítva az ítélkezési gyakorlat alakulását kedvezőtlenül befolyásolta.

Ebben az ügyben a Győri Városi Bíróság az 1999. november 11-én kihirdetett B.1654/1997/25. számú ítéletével G. G. I. rendű terhelten - más bűncselekmények mellett - bűnösnek mondta ki 2 rb. zsarolás bűntettében kísérletében és ezért 2 év 8 hónapi börtönbüntetéssel, valamint a közügyek gyakorlásától 3 évi eltiltással sújtotta.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a Bf.18/2000/5. számú, 2000. február 29-én jogerőre emelkedett ítéletével a városi bíróság határozatát G. G. I. rendű terhelten szemben akként változtatta meg, hogy a magánokirat-hamisítás vétségeként értékelt cselekményét bűnsegédként elkövetettnek minősítette, a börtönbüntetését pedig 2 évre enyhítette.

A tényállásnak a jogegységi indítvánnyal érintett része szerint:

1. K. Gy. sértett B. L-val 1997. februárjában adás-vételi szerződést kötött egy étteremre. A szerződést 1997. július 17-én felbontották. Másnap, 1997. július 18-án G. G. I. rendű terhelten és egy, az eljárás során ismeretlenül maradt társa azzal keresték fel a sértettet, hogy tőle egymillió forintot behajtsanak. Követelésüket azzal indokolták, hogy egy hamis adás-vételi szerződéssel meg akarták őket téveszteni. Állításuk szerint az ügyletben, melynek során őket egymillió forint kár érte, a sértett segítséget nyújtott B. L-nak. A tárgyalást irányító G. G. I. rendű terhelten követelésük teljesítésére egy hét gondolkodási időt adott a sértettnek, miközben a társa kijelentette, hogy „el lehet más módon is intézni ezt”.

Az eseményt követően a sértett a rendőrséghez fordult, ahol arról tájékoztatták, hogy a terhelten fenyegetését komolyan kell venni. Erre figyelemmel otthonukból két hétre elköltöztette a családját.

A terhelten és társa ezt követően nem jelentkezett a pénzért.

A városi bíróság az ítélet jogi indokolásában tényként állapította meg, hogy G. G. I. rendű terhelten K. Gy. sértettel szemben sem jogos, sem jogosnak vélt követelése nem volt.

2. G. G. I. rendű terhelt 1997. augusztusában több alkalommal járt fogászati kezelés céljából dr. J. Á. sértett rendelőjében. A terhelt, mivel panaszai nem szűntek meg, 1997. augusztus 27-én felhívta a sértettet, és szenvedései miatt 400 000 forintot követelt tőle. Amikor a sértett elzárkózott a követelés teljesítése előtt, azzal fenyegette meg, hogy „a pofáját is szétvereti”, majd miután dr. J. Á. a beszélgetést megszakította, nyomban visszahívta és újból előadta a követelését. A sértett ezt követően rendőri segítséget kért. A nyomozó hatóság másnap, 1997. augusztus 28-án a terheltet őrizetbe vette, ezt követően pedig a városi bíróság elrendelte az előzetes letartóztatását, amit a büntetés-végrehajtási intézet más ügyben jogerősen kiszabott szabadságvesztés letöltése végett félbeszakított.

A városi bíróság másodfokon jogerőre emelkedett ítélete ellen a terhelt és védője felülvizsgálati indítványt nyújtott be a K. Gy. sérelmére elkövetett cselekményt illetően a bűnösségnek a büntető anyagi jogszabály sérelmével történt megállapítására hivatkozva.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Bfv.III.2021/2000/5. számú, 2001. március 20-án kelt határozatával az eljárt bíróságok ítéletét - mivel a felülvizsgálati indítvány a jogerős ügydöntő határozatnak csak egy részére vonatkozott - G. G. I. rendű terhelt tekintetében az 1 rb. zsarolás büntettének kísérletét illetően hatályon kívül helyezte, és az e bűncselekmény miatt indított büntetőeljárást megszüntette. Egyebekben a megtámadott határozatokat hatályukban fenntartotta.

Rámutatott arra, hogy az irányadó tényállás szerint a terhelt és társa a sértettel szemben komoly félelmet kiváltó fenyegetést alkalmazott, hiszen K. Gy. annak hatására a családját is elköltöztette. A fenyegetés azonban nem érte el a kívánt célt, mert a sértett nem tanúsított az elkövetők akaratának megfelelő magatartást, azaz nem tett lépéseket az általuk követelt pénz megfizetésére. Ez csak egy másik alkalommal, további erőszak, vagy fenyegetés alkalmazásával lett volna elérhető, amelyre azonban sem az I. rendű terhelt, sem pedig a társa részéről nem került sor.

Ezekből a körülményekből a Legfelsőbb Bíróság arra a jogi következtetésre jutott, hogy a terhelt és társa által megvalósított bűncselekmény úgynevezett nem befejezett kísérletként értékelendő, ezért lehetőséget látott az önkéntes elállás Btk. 17. § (3) bekezdésében meghatározott szabályainak alkalmazására. Miután a követelés azonnali teljesítésére a terhelt és társa reálsan nem számolhatott, az a körülmény, hogy a fenyegetés ellenére a sértett a követelés azonnali teljesítését megtagadta, nem tekinthető az elállás önkéntességét kizáró „külső” oknak. E körben kitért arra is, hogy az elkövetőnek az önkéntes elállást nem kell aktív

magatartással kifejezésre juttatnia, az elállás passzív magatartással is megvalósulhat.

A legfőbb ügyész a felülvizsgálati ügyben hozott határozat jogértelmezésével nem értett egyet. Az e jogértelmezéssel érintett elvi kérdésben a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében látta szükségesnek a jogegységi eljárás lefolytatását és jogegységi határozat hozatalát.

Álláspontja szerint, ugyan a nem befejezett kísérlet elkövetője nem csupán aktív, hanem passzív magatartással is elállhat a bűncselekmény befejezésétől. Abban az esetben azonban, ha a sértett tudomást szerzett a sérelmére megvalósítandó bűncselekmény elkövetésének megkezdéséről, az önkéntes elállás szabályai csak akkor alkalmazhatóak, ha a terhelt a sértett tudomására hozza azt az elhatározását, hogy a bűncselekmény véghezviteléről végleg lemondott, s azt utóbb sem akarja elkövetni. Ez pedig a terhelt részéről feltétlenül aktív, és csak addig teljesíthető magatartást követel meg, amíg a sértettnek a körülmények figyelembevétele mellett reálisan számolnia kell a megkezdett bűncselekmény befejezésével. A terhelt passzivitása – amint ezt a legfőbb ügyész képviselője a nem nyilvános ülésen külön is kihangsúlyozta – nem értékelhető a kísérlettől való elállásként. Ennek hiányában a befejezetlen kísérlet miatt az elkövető büntetőjogi felelősségét meg kell állapítani.

Más a helyzet, ha a sértettnek nincs tudomása a sérelmére megvalósítandó bűncselekmény elkövetésének megkezdéséről. Ebben az esetben a terhelt az önkéntes elállást passzív magatartással is megvalósíthatja. [Például, ha a folyamatosan adagolt méreggel kívánja az erről mit sem sejtő sértett életét kioltani, de a cselekményét önként abbahagyja, a Btk. 17. §-a (3) bekezdésének első fordulatában meghatározott büntethetőséget megszüntető ok alkalmazásának nem lesz akadálya.]

Az adott esetben tehát a legfőbb ügyész azért nem tartotta alkalmazhatónak a Btk. 17. § (3) bekezdésében írtakat, mert a terhelt és társa nem adták egzakt módon a sértett tudtára, hogy a bűncselekményt befejezni nem kívánják. Emiatt K. Gy-nak továbbra is tartania kellett attól, hogy az elkövetők az akaratuknak megfelelő magatartás tanúsítására, azaz a követelt összeg átadására fogják kényszeríteni. A szóban levő büntethetőséget megszüntető ok csak akkor lett volna alkalmazható, ha a terhelt és társa a fenyegetés hatása alatt álló sértett számára nyilvánvalóvá tették volna, hogy a megkezdett bűncselekmény folytatásával felhagytak. Ennek hiányában G. G. I. rendű terhelttel szemben a K. Gy. sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt indított büntetőeljárás megszüntetésére törvénysértően került sor.

Hivatkozott végül a legfőbb ügyész arra is, hogy amennyiben a Legfelsőbb Bíróság által adott törvényértelmezést az ítélkezési gyakorlat követendőnek tartaná, az kizárná a zsarolás megállapítását azokban az esetekben, amikor a követelés teljesítése a fenyegetésnek ellenálló sértett magatartása miatt maradt el. Ezzel a jogi megoldással ugyanis a súlyos bűncselekmény kísérletéért való büntetőjogi felelősség érvényesítése az esetek jelentős részében meghiúsulna.

. - . -

Miután a jogegységi eljárást a legfőbb ügyész a törvényben megjelölt okra alapozva indítványozta, annak lefolytatása az indítvány tartalmától függetlenül, formálisan kötelező (Bszi. 31.§ /1/bek.a.pontja).

Előre kell bocsátani azonban, a Bszi 29.§ /1/ bekezdés a./ pontjának első fordulatán alapuló, a joggyakorlat továbbfejlesztését célzó indítványnak közvetlenül nem tárgya és funkciója a felülvizsgálati ügyben hozott egyedi határozat törvényessége kérdésében történő állásfoglalás.

A joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében tett indítvány - a jogegységi eljárás más eseteitől eltérően - azt feltételezi, hogy a felvetett elvi kérdésben már kialakult a joggyakorlat, jogegység van. A joggyakorlat akkor - természetyszerűen - kialakult, ha a jogkérdést elvi jelleggel a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozata (Bszi. 27.§), vagy a Legfelsőbb Bíróság Hivatalos Gyűjteményében közzétett elvi bírósági határozat (Bszi.32.§ /5/bek.), avagy - az eltérő iránymutatást tartalmazó jogegységi határozat meghozataláig (Bszi. 105.§) - a Legfelsőbb Bíróság Irányelve, Elvi Döntése, kollégiumi állásfoglalása rendezi. Nem kétséges, ezeken az eseteken kívül akkor is kialakultnak tekinthető a joggyakorlat, ha több olyan, a jogkérdésben egymással nem ellentétes jogerős bírósági határozat vált - közzététel révén - ismertté, amelyek általánosan elfogadottak, ezért azokat a bíróságok ítélkezésük során követik.

A kialakult joggyakorlat továbbfejlesztésnek a szükségességét általában új, a korábbiaktól eltérő körülmény vetheti fel. Ez lehet egyfelől az életviszonyokban bekövetkezett olyan változás, amelynek folytán a kialakult joggyakorlat nem, vagy kevésbé alkalmas érvényre juttatni a normával célzott követelményt. Másfelől a jogszabálynak az a változása is a joggyakorlat továbbfejlesztését igényelheti, amelynek hatására a kialakult joggyakorlat szembe kerül a normatív követelménnyel. Mindemellett a joggyakorlat továbbfejlesztésének igényét felvetheti, ha olyan jogerős bírósági határozat születik, amely ugyan a kialakult joggyakorlattal nem ellentétes, mégis magában rejti az olyan származékos

jogértelmezésnek a lehetőségét, veszélyét, amely a jogegységet megbontja. Ez esetben a jogegységi eljárás során kell állást foglalni arról, hogy az ilyen jogértelmezés megengedhetetlen, mert az ítélezési gyakorlatnak helytelen irányt szab, vagy - épp ellenkezőleg - támogatandó, s a joggyakorlat továbbfejlesztését jelenti.

A legfőbb ügyész tartalmát tekintve tulajdonképpen ez utóbbi okra alapozta az indítványát, s ebben a megközelítésben azt a Legfelsőbb Bíróság jogegységi tanácsa helyénvalónak tartott. Ezért a jogegységi tanács érdemi álláspontjának kialakítása során a legfőbb ügyész indítványát a konkrét eset által felvetett problémán túlmenően is megvizsgálta.

1./ A Btk. 17.§-ának /3/ bekezdéséből az következik: az ott írt büntethetőséget megszüntető ok befejezetlen (nem teljes) kísérlet esetében önkéntes elállással, eredmény- (materiális) bűncselekmény befejezett (teljes) kísérlete esetén viszont kizárólag az eredmény elhárításával valósulhat meg. A legáltalánosabb értelemben, befejezett a kísérlet akkor, ha az elkövető által megindított oki folyamat minden további elkövetési magatartás kifejtése nélkül az eredményhez vezet, s legfeljebb az oki folyamatba való aktív beavatkozás vagy konkuráló más oki folyamat háríthatja el az eredmény bekövetkeztét. Ezt megelőzően az eredményt célzó tényállásszerű elkövetési tevékenység befejezetlen kísérlet; ilyenkor az eredményt kiváltó oki folyamat már megindul, ám az elkövetési magatartás folytatása vagy az elkövetési magatartás más mozzanatainak a megvalósítása nélkül az eredmény nem jöhet létre.

Ezek az általános elvek a zsarolás bűncselekménye esetében is szükségképpen érvényre jutnak. A zsarolás Btk.323.§-ának /1/ bekezdésében megállapított törvényi tényállás többmozzanatos diszpozíciót tartalmaz: A célzatos - jogtalan haszonszerzés végett kifejtett - elkövetési magatartás a passzív alanynak az erőszakkal vagy fenyegetéssel történő kényszerítése arra, hogy a tettes akarátának megfelelően valamit tegyen, ne tegyen, vagy eltűnjön. A tényállás teljességéhez szükséges eredmény - a kár - a passzív alany kényszer hatására történt cselekvésének, vagy éppen a nem tevésének, illetőleg tűrésének a közbejöttével kell, hogy bekövetkezzék.

Az általános elvek alkalmazásával tehát levezethető, addig, ameddig az alkalmazott erőszak vagy fenyegetés nem kényszeríti a passzív alanyt a tettes akarata szerint való tevésre /nem tevésre, tűrésre/, a zsarolás kísérlete befejezetlen, s az attól való önkéntes elállás lehetséges.

2./Az 1878. évi V. törvénycikk óta tartalmilag változatlan anyagi jogi rendelkezésen alapuló töretlen ítélezési gyakorlat a nem

teljes (befejezetlen) kísérlet esetén akkor fogadja el az önkéntes elállást, ha a tettes külső körülmény kényszerítő befolyása nélkül, azaz túlnyomórészt saját elhatározásából lép vissza a megkezdett elkövetési magatartás tovább folytatásától /BJD 2431., 9804./. A visszalépés önkéntességét kizárja a sértett hatásos védekezése, vagy szívós ellenállása, a leküzdhetetlen (vagy annak vélt) akadály, harmadik személy közbeavatkozása /pl. BJD 2426./. Több tettes esetén, csak az egyik elkövető önkéntes elállása akkor jelent büntetlenséget /büntethetőséget megszüntető okot/, ha elmarad a bűncselekmény befejezése.

Alanyi oldalról az elállás önkéntességében az nyilvánul meg, hogy a tettes megváltoztatja a bűncselekmény véghezvitelére vonatkozó eredeti szándékát, felhagy azzal, jóllehet a külső körülmények olyanok, amelyekről az elkövetési tevékenységet a bűncselekmény befejezéséig tovább folytathatná /BJD 2432./. Nincs jelentősége ebből a szempontból annak, hogy a visszalépésre vonatkozó önkéntes akarat-elhatározás milyen motívumból vagy indítékból fakad, s ez erkölcsileg helyeselhető vagy közömbös. A tettes által csupán képzelt (vélt) külső körülmény akkor zárja ki az elállás önkéntességét, ha az ilyen körülmény valóságos létezése megakadályozná a bűncselekmény befejezését.

Ezt meghaladóan a teljes büntetlenséget, avagy a csak az un. maradékcselekményért (Btk. 17.§ /4/bek.) való felelősséget eredményező önkéntes elállással szemben további feltételeket a törvény, s az azon nyugvó kialakult joggyakorlat nem támaszt. Sem az anyagi jogi rendelkezésekből, sem a kialakult ítélkezési gyakorlatból nem vezethető le a jogkövetkezményre kiható különbségtétel szükségessége attól függően, hogy a sértett tudomást szerzett-e a sérelmére történő bűncselekmény megkezdéséről, vagy sem.

Nincs sem normatív, sem a kialakult joggyakorlatból következő alapja az indítványban kifejezésre juttatott annak az álláspontnak, amely szerint, amennyiben a sértett tudomást szerzett a sérelmére megvalósítandó bűncselekmény megkezdéséről, a terhelt /az elkövető/ javára az önkéntes elállás szabályai csak akkor alkalmazhatóak, ha a sértett tudomására hozta azt az elhatározását, hogy a bűncselekmény véghezviteléről végleg lemondott. Ilyen követelményt a jövőbeli joggyakorlattal szemben sem indokolt támasztani.

A tevékenységet /cselekvést/ igénylő elkövetési magatartások esetében a befejezetlen kísérlettől elállás - az elkövetési magatartás nem folytatása - fogalmilag passzivitás. Ez a legszembevetőbb különbség a befejezett kísérletnél lehetséges eredmény-elhárításhoz képest, amely fogalmilag aktivitást feltételez. A zsarolás bűncselekményének az elkövetési magatartása szükségszerűen tevőlegességben (aktivitásban) áll; -

passzivitással, azaz nem tevéssel való erőszak vagy fenyegetés kifejtés fogalmi képtelenség lenne -, ezért a befejezetlen kísérletből /önkéntes/ elállás a passzív alany erőszakkal, fenyegetéssel történő tevésre stb. kényszerítésének a nem folytatásával, azaz passzivitással egyenértékű. Miután az elállást jelentő passzivitás az addig kifejtett tevőlegességhez, mint annak az ellentéte viszonyul, lehetséges a külvilágban való megnyilvánulása, s az elállás a külső körülményekből felismerhető.

A passzív alany számára érzékelhetővé válhat az erőszakkal vagy fenyegetéssel kényszerítő magatartás folytatásától való végleges, végérvényes visszalépés. Ezért nem támasztható feltétlen követelményként az elállás megállapításához, hogy az elkövető kifejezetten közölje a passzív alannal a szándékának megváltozását, s a bűncselekmény befejezésével végleg történt felhagyását.

Az önkéntes elállás megállapításához - egyéb feltételek meglétében - a zsarolás bűncselekménye esetében is elegendő tehát az, ha a körülményekből egyértelműen megnyilvánul a bűncselekmény megkezdett, de be nem fejezett elkövetési magatartásának folytatásától való véglegességet jelentő visszalépés.

Előfordulhat - mint az indítványban felhozott ügyben is -, hogy a zsaroló a zsarolási erőszak vagy fenyegetés kifejtése során, ahhoz képest egy későbbi időpontot, mintegy határidőt szab meg arra, hogy a sértett az akaratának megfelelő módon, cselekedjék, ám ennek az időhatárnak az eredménytelen elteltét követően hosszabb idő múltán sem tesz semmit, amivel eredeti akaratának érvényt szerezhetne. Ilyenkor a körülményekből a sértett számára is egyértelmű, a terelt felhagyott a sérelmére elkövetni szándékolt bűncselekmény befejezésével. /Amennyiben netán később mégis újabb zsarolási elkövetési magatartás kezdődne, ez újabb bűncselekmény megállapítására nyitna módot./

A Btk. 17.§-ának a /3/ bekezdéséből ugyanakkor természetesen az következik, hogy az elállás nem közlésének a kockázatát az elkövető viseli. Amennyiben ugyanis az önkéntes elállása ellenére, ennek a körülménynek a sértettel (passzív alannal) való nem közlése miatt befejezetté válik a kísérlet - azaz a sértett az elállásig megvalósult kényszerítő magatartás hatására az elkövető eredeti akarata szerint cselekszik -, már csak eredmény-elhárításra van mód, ennek meg nem történte vagy sikertelensége miatt bekövetkező eredménnyel pedig a bűncselekmény befejezetté válik, s függetlenül az elállástól felelőséget alapoz meg.

A legfőbb ügyész, amikor önkéntes elállásként kizárólag aktív (értsd: az elállást szóban is a sértett tudomására hozó), és csak addig teljesíthető magatartást fogad el, ameddig a sértettnek a körülmények szerint számolnia kell a megkezdett bűncselekmény

befejezésével /indítvány 3. oldal második bekezdése/, maga is elismeri, hogy létezhet olyan időpont, amikortól a sértettnek már nem kell reálisan számolnia ezzel a következménnyel. Következetlenség viszont, hogy ezt az időhatárt követően már annak sem tulajdonít jogi jelentőséget, hogy az elkövető a sértettnek szóban is kifejezetten kijelenti a visszalépését. Ez az értelmezés ugyanis azt jelentené, hogy ameddig a körülményekből nem egyértelmű az elkövető visszalépése, az arra vonatkozó verbális kijelentés / és az annak megfelelő nem tevés / a büntethetőséget megszüntetné, ámde, amikor már a körülményekből is nyilvánvaló a bűncselekmény befejezésével való végleges felhagyás, az erre vonatkozó szóbeli kijelentés sem büntethetőségi akadály.

3./Indokolatlan az a felvetett aggály, hogy a felülvizsgálati ügyben hozott határozat törvényértelmezése kizárná a zsarolás megállapítását az olyan esetekben, amikor a követelés teljesítése a fenyegetésnek ellenálló sértetti magatartás miatt maradt el, továbbá az ekként való jogértelmezés folytán az esetek jelentős részében a súlyos bűncselekmény kísérletéért való büntetőjogi felelősség meghiúsulna.

Egyfelől - amint erre az előzőekben utalás történt - a sértett szívós ellenállása miatti elállás nem önkéntes elállás, tehát a büntethetőséget amúgy sem érinti.

Másfelől - ettől függetlenül - az elállásig megvalósult befejezett szándékos bűncselekményért, az un. maradékcselekményért (Btk. 17.§ /4/ bek.) a büntetőjogi felelősség az önkéntes elállás esetén is megállapítandó.

Végezetül az elállás folytán az elkövető esetleges büntetlensége nem zárja ki a polgári jogi felelősség érvényesítését /Pl. Ptk. 6.§.; 339.§. /.

A jogegységi tanács a Bszi. 32. §-ának (4) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben közzéteszi a döntését.

Budapest, 2002. december 16.

*Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Belegi József s.k.
előadó bíró, Dr. Szabó Győző s.k. bíró, Dr. Berkes György s.k.
bíró, Dr. Katona Sándor s.k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

írnok

Tné